

PROTOKÓŁ FAKULTATYWNY

do Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych,

uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 16 grudnia 1966 r. w Nowym Jorku (Dz. U. z 1994 r. nr 23, poz. 80). (Polska ratyfikowała Protokół w 1991 r.)

Państwa-Strony niniejszego protokołu,

zważywszy, że dla lepszego zapewnienia realizacji celów Paktu praw obywatelskich i politycznych (zwanego dalej Paktem) oraz wykonywania jego postanowień byłoby właściwe umożliwienie Komitetowi Praw Człowieka (zwanemu dalej Komitetem), ustanowionemu na podstawie części IV Paktu, przyjmowania i rozpatrywania, zgodnie z niniejszym protokołem, zawiadomień osób twierdzących, iż stały się ofiarami naruszenia któregośkolwiek z praw wymienionych w Pakcie, uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Państwo-Strona Paktu, które staje się stroną niniejszego protokołu, uznaje właściwość Komitetu do przyjmowania i rozpatrywania zawiadomień pochodzących od podległych jego jurysdykcji osób twierdzących, iż stały się ofiarami naruszenia przez to Państwo-Stronę któregośkolwiek z praw wymienionych w Pakcie. Komitet nie przyjmie żadnego zawiadomienia, jeżeli dotyczy ono Państwa-Strony Paktu, które nie jest stroną niniejszego protokołu.

Artykuł 2

Z zastrzeżeniem postanowień artykułu 1, osoby, które twierdzą, że któreśkolwiek z ich praw wymienionych w Pakcie zostało naruszone, a które wyczerpały wszystkie dostępne wewnątrz krajowe środki zaradcze, mogą złożyć Komitetowi pisemne zawiadomienie do rozpatrzenia.

Artykuł 3

Komitet uzna za nie nadające się do przyjęcia każde zawiadomienie złożone na podstawie niniejszego protokołu, jeżeli jest ono anonimowe lub jeżeli uzna je za nadużycie prawa do złożenia takiego zawiadomienia bądź za niezgodne z postanowieniami Paktu.

Artykuł 4

1. Z zastrzeżeniem postanowień artykułu 3, Komitet każde zawiadomienie złożone mu zgodnie z niniejszym protokołem poda do wiadomości Państwa-Strony niniejszego protokołu, któremu zarzuca się naruszenie któregośkolwiek postanowienia Paktu.
2. Państwo takie przedstawi Komitetowi w ciągu sześciu miesięcy pisemne wyjaśnienia lub oświadczenia naświetlające sprawę oraz wskazujące ewentualne środki zaradcze, jakie mogłyby być przez nie podjęte.

Artykuł 5

1. Komitet będzie rozpatrywał zawiadomienia otrzymane zgodnie z niniejszym protokołem, biorąc pod uwagę wszystkie pisemne informacje dostarczone mu przez osobę i przez zainteresowane Państwo-Stronę.
2. Komitet nie będzie rozpatrywał żadnego zawiadomienia otrzymanego od osoby przed upewnieniem się, że:
 - a) ta sama sprawa nie jest już rozpatrywana zgodnie z inną procedurą międzynarodowych badań lub rozstrzygnięcia sporów;

- b) osoba wyczerpała wszystkie dostępne wewnątrz krajowe środki zaradcze. Zasada ta nie ma zastosowania w przypadkach nieuzasadnionej zwłoki w zastosowaniu tych środków.
- 3. Komitet bada zawiadomienia zgodnie z niniejszym protokołem na posiedzeniach przy drzwiach zamkniętych.
- 4. Komitet przekaże swój pogląd na sprawę zainteresowanemu Państwu-Stronie oraz osobie.

Artykuł 6

Komitet włączy do swego rocznego sprawozdania, sporządzonego zgodnie z artykułem 45 Paktu, omówienie swej działalności przewidzianej niniejszym protokołem.

Artykuł 7

Do czasu osiągnięcia celów rezolucji 1514 (XV) w sprawie Deklaracji o przyznaniu niepodległości krajom i narodom kolonialnym, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 14 grudnia 1960 r., postanowienia niniejszego protokołu w żaden sposób nie będą ograniczały prawa petycji, przyznanego tym narodom przez Kartę Narodów Zjednoczonych i przez inne międzynarodowe konwencje i dokumenty Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz jej organizacji wyspecjalizowanych.

Artykuł 8

- 1. Niniejszy protokół jest otwarty do podpisu dla wszystkich państw, które podpisały Pakt.
- 2. Niniejszy protokół podlega ratyfikacji przez wszystkie państwa, które ratyfikowały Pakt lub przystąpiły do niego. Dokumenty ratyfikacyjne zostaną złożone Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.
- 3. Niniejszy protokół jest otwarty do przystąpienia dla wszystkich państw, które ratyfikowały Pakt lub przystąpiły do niego.
- 4. Przystąpienia dokonuje się przez złożenie dokumentu przystąpienia Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.
- 5. Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych zawiadomi wszystkie państwa, które podpisały niniejszy Pakt lub do niego przystąpiły, o złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia.

Artykuł 9

- 1. Z zastrzeżeniem wejścia w życie Paktu, niniejszy Protokół wejdzie w życie po upływie trzech miesięcy od daty złożenia Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych dziesiątego dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia.
- 2. W stosunku do każdego państwa, które ratyfikuje niniejszy protokół lub przystąpi do niego po złożeniu dziesiątego dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia, wejdzie on w życie po upływie trzech miesięcy od daty złożenia przez to państwo dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia.

Artykuł 10

Postanowienia niniejszego protokołu rozciągają się na wszystkie części państw federalnych bez żadnych ograniczeń i wyjątków.

Artykuł 11

- 1. Każde z Państw-Stron niniejszego protokołu może zaproponować poprawkę i przedstawić ją Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych. Sekretarz Generalny przekaże następnie każdą zaproponowaną poprawkę Państwom-Stronom niniejszego protokołu z prośbą o zawiadomienie go, czy wypowiadają się za zwołaniem konferencji Państw-Stron w celu rozważenia i przegłosowania propozycji. Jeżeli przynajmniej jedna trzecia Państw-Stron wypowie się za zwołaniem takiej konferencji, Sekretarz Generalny zwoła ją pod auspicjami Organizacji Narodów

Zjednoczonych. Każda poprawka przyjęta na konferencji większością głosów Państw-Stron obecnych i głosujących zostanie przedłożona

2. Zgromadzeniu Ogólnemu Narodów Zjednoczonych do zatwierdzenia.
3. Poprawki wchodzi w życie po zatwierdzeniu ich przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych i przyjęciu przez dwie trzecie Państw-Stron niniejszego protokołu zgodnie z ich odpowiednią procedurą konstytucyjną.
4. Poprawki po wejściu w życie wiążą te Państwa-Strony, które je przyjęły, podczas gdy inne
5. Państwa-Strony są nadal związane postanowieniami niniejszego protokołu oraz poprawkami, które przyjęły uprzednio.

Artykuł 12

1. Każde Państwo-Strona może w każdej chwili wypowiedzieć niniejszy protokół w drodze pisemnej notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych. Wypowiedzenie wejdzie w życie po upływie trzech miesięcy od daty otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego.
2. Wypowiedzenie nie będzie miało wpływu na dalsze stosowanie postanowień niniejszego protokołu do wszelkich zawiadomień złożonych zgodnie z artykułem 2 przed wejściem w życie wypowiedzenia.

Artykuł 13

Niezależnie od notyfikacji dokonanych zgodnie z artykułem 8 ustęp 5 niniejszego protokołu Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych zawiadomi wszystkie państwa, o których mowa w artykule 48 ustęp 1 Paktu, o:

- a) podpisach, ratyfikacjach i przystąpieniach zgodnie z artykułem 8,
- b) dacie wejścia w życie niniejszego protokołu zgodnie z artykułem 9 i dacie wejścia w życie poprawek zgodnie z artykułem 11,
- c) wypowiedzeniach zgodnie z artykułem 12.

Artykuł 14

1. Niniejszy protokół, którego teksty angielski, chiński, francuski, hiszpański i rosyjski są jednakowo autentyczne, będzie złożony w archiwach Organizacji Narodów Zjednoczonych.
2. Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych przekaze uwierzytelnione kopie niniejszego protokołu wszystkim Państwom, o których mowa w artykule 48 Paktu.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie w tym celu upoważnieni przez swoje rządy, podpisali niniejszy protokół otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r.